

BORDER LIVES: THE ART OF THE PRESENT

Homi Bhabha

3 *Why '359° – Network for Local and Subaltern Hermeneutics'?*
[part one]

A boundary is not that at which something stops but, as the Greeks recognized, the boundary is that from which something begins its presencing.

Martin Heidegger, 'Building, dwelling, thinking'

4 *Зошто „359° – Мрежа за локални и субалтерни херменевтици“*
[прв дел]

It is the trope of our times to locate the question of culture in the realm of the beyond. At the century's edge, we are less exercised by annihilation – the death of the author – or epiphany – the birth of the 'subject'. Our existence today is marked by a tenebrous sense of survival, living on the borderlines of the 'present', for which there seems to be no proper name other than the current and controversial shiftiness of the prefix 'post': postmodernism, postcolonialism, postfeminism...

4 *Зошто „359° – Мрежа за локални и субалтерни херменевтици“*
[втор дел]

The 'beyond' is neither a new horizon, nor a leaving behind of the past. ... Beginnings and endings may be the sustaining myths of the middle years; but in the fin de siècle, we find ourselves in the moment of transit where space and time cross to produce complex figures of difference and identity, past and present, inside and outside, inclusion and exclusion. For there is a sense of disorientation, a disturbance of direction, in the 'beyond': an exploratory, restless movement caught so well in the French rendition of the words *au-delà* – here and there, on all sides, *fort/da*, hither and thither, back and forth.

5 *Why '359° – Network for Local and Subaltern Hermeneutics'?*
[part two]

The move away from the singularities of 'class' or 'gender' as primary conceptual and organizational categories, has resulted in an awareness of the subject positions – of race, gender, generation, institutional location, geopolitical locale, sexual orientation – that inhabit any claim to identity in the modern world. What is theoretically innovative, and politically crucial, is the need to think beyond narratives of originary and initial subjectivities and to focus on those moments or processes that are produced in the articulation of cultural differences. These 'in-between' spaces provide the terrain for elaborating strategies of selfhood – singular or communal – that initiate new signs of identity, and innovative sites of collaboration, and contestation, in the act of defining the idea of society itself.

5 '359°' Programs

6 Програми на „359°“

It is in the emergence of the interstices – the overlap and displacement of domains of difference – that the intersubjective and collective experiences of *nationness*, community interest, or cultural value are negotiated. How are subjects

formed 'in-between', or in excess of, the sum of the I parts' of difference (usually intoned as race/class/gender, etc.)? How do strategies of representation or empowerment come to be formulated in the competing claims of communities where, despite shared histories of deprivation and discrimination, the exchange of values, meanings and priorities may not always be collaborative and dialogical, but may be profoundly antagonistic, conflictual and even incommensurable?

The force of these questions is borne out by the 'language' of recent social crises sparked off by histories of cultural difference. Conflicts in South Central Los Angeles between Koreans, Mexican-Americans and African-Americans focus on the concept of 'disrespect' – a term forged on the borderlines of ethnic deprivation that is, at once, the sign of racialized violence and the symptom of social victimage. In the aftermath of the *The Satanic Verses* affair in Great Britain, Black and Irish feminists, despite their different constituencies, have made common cause against the 'racialization of religion' as the dominant discourse through which the State represents their conflicts and struggles, however secular or even 'sexual' they may be.

Terms of cultural engagement, whether antagonistic or affiliative, are produced performatively. The representation of difference must not be hastily read as the reflection of *pre-given* ethnic or cultural traits set in the fixed tablet of tradition. The social articulation of difference, from the minority perspective, is a complex, on-going negotiation that seeks to authorize cultural hybridities that emerge in moments of historical transformation. The 'right' to signify from the periphery of authorized power and privilege does not depend on the persistence of tradition; it is resourced by the power of tradition to be reinscribed through the conditions of contingency and contradictoriness that attend upon the lives of those who are 'in the minority'. The recognition that tradition bestows is a partial form of identification. In restaging the past it introduces other, incommensurable cultural temporalities into the invention of tradition. This process estranges any immediate access to an originary identity or a 'received' tradition. The borderline engagements of cultural difference may as often be consensual as conflictual; they may confound our definitions of tradition and modernity; realign the customary boundaries between the private and the public, high and low; and challenge normative expectations of development and progress.

I wanted to make shapes or set up situations that are kind of open.... My work has a lot to do with a kind of fluidity, a movement back and forth, not making a claim to any specific or essential way of being.

Thus writes Renée Green, the African-American artist. She reflects on the need to understand cultural difference as the production of minority identities that 'split' – are estranged unto themselves – in the act of being articulated into a collective body:

Multiculturalism doesn't reflect the complexity of the situation as I face it daily... It requires a person to step outside of him/herself to actually see what he/she is doing, I don't want to condemn well-meaning people and say (like those T-shirts you can buy on the street) 'It's a black thing, you wouldn't understand.' To me that's essentialising blackness.

Political empowerment, and the enlargement of the multiculturalist cause, come from posing questions of solidarity and community from the interstitial perspective. Social differences are not simply given to experience through an already authenticated cultural tradition; they are the signs of the emergence of community envisaged

as a project – at once a vision and a construction – that takes you 'beyond' yourself in order to return, in a spirit of revision and reconstruction, to the political conditions of the present:

Even then, it's still a struggle for power between various groups within ethnic groups about what's being said and who's saying what, who's representing who? What is a community anyway? What is a black community? What is a Latino community? I have trouble with thinking of all these things as monolithic fixed categories.

If Renée Green's questions open up an interrogatory, interstitial space between the act of representation – who? what? where? – and the presence of community itself, then consider her own creative intervention within this in-between moment. Green's 'architectural' site-specific work, *Sites of Genealogy* (Out of Site, The Institute of Contemporary Art, Long Island City, New York), displays and displaces the binary logic through which identities of difference are often constructed – Black/White, Self/Other. Green makes a metaphor of the museum building itself, rather than simply using the gallery space:

I used architecture literally as a reference, using the attic, the boiler room, and the stairwell to make associations between certain binary divisions such as higher and lower and heaven and hell. The stairwell became a liminal space, a pathway between the upper and lower areas, each of which was annotated with plaques referring to blackness and whiteness.'

The stairwell as liminal space, in-between the designations of identity, becomes the process of symbolic interaction, the connective tissue that constructs the difference between upper and lower, black and white. The hither and thither of the stairwell, the temporal movement and passage that it allows, prevents identities at either end of it from settling into primordial polarities. This interstitial passage between fixed identifications opens up the possibility of a cultural hybridity that entertains difference without an assumed or imposed hierarchy:

I always went back and forth between racial designations and designations from physics or other symbolic designations. All these things blur in some way ... To develop a genealogy of the way colours and noncolours function is interesting to me.'

'Beyond' signifies spatial distance, marks progress, promises the future; but our intimations of exceeding the barrier or boundary – the very act of going *beyond* – are unknowable, unrepresentable, without a return to the 'present' which, in the process of repetition, becomes disjunct and displaced. The imaginary of spatial distance – to live somehow beyond the border of our times – throws into relief the temporal, social differences that interrupt our collusive sense of cultural contemporaneity. The present can no longer be simply envisaged as a break or a bonding with the past and the future, no longer a synchronic presence: our proximate self-presence, our public image, comes to be revealed for its discontinuities, its inequalities, its minorities. Unlike the dead hand of history that tells the beads of sequential time like a rosary, seeking to establish serial, causal connections, we are now confronted with what Walter Benjamin describes as the blasting of a monadic moment from the homogenous course of history, 'establishing a conception of the present as the "time of the now"'

If the jargon of our times – postmodernity, postcoloniality, postfeminism – has any meaning at all, it does not lie in the popular use of the 'post' to indicate sequentiality – *after*-feminism; or polar-

ity – *anti*-modernism. These terms that insistently gesture to the beyond, only embody its restless and revisionary energy if they transform the present into an expanded and ex-centric site of experience and empowerment. For instance if the interest in postmodernism is limited to a celebration of the fragmentation of the ‘grand narratives’ of postenlightenment rationalism then, for all its intellectual excitement, it remains a profoundly parochial enterprise.

The wider significance of the postmodern condition lies in the awareness that the epistemological ‘limits’ of those ethnocentric ideas are also the enunciative boundaries of a range of other dissonant, even dissident histories and voices – women, the colonized, minority groups, the bearers of policed sexualities. For the demography of the new internationalism is the history of postcolonial migration, the narratives of cultural and political diaspora, the major social displacements of peasant and aboriginal communities, the poetics of exile, the grim prose of political and economic refugees. It is in this sense that the boundary becomes the place from which *something begins its presencing* in a movement not dissimilar to the ambulant, ambivalent articulation of the beyond that I have drawn out: ‘Always and ever differently the bridge escorts the lingering and hastening ways of men to and fro, so that they may get to other banks... The bridge *gathers* as a passage that crosses.’

The very concepts of homogenous national cultures, the consensual or contiguous transmission of historical traditions, or ‘organic’ ethnic communities – as the grounds of cultural comparativism – are in a profound process of redefinition. The hideous extremity of Serbian nationalism proves that the very idea of a pure, ‘ethnically cleansed’ national identity can only be achieved through the death, literal and figurative, of the complex interweavings of history, and the culturally contingent borderlines of modern nationhood. This side of the psychosis of patriotic fervour, I like to think, there is overwhelming evidence of a more transnational and translational sense of the hybridity of imagined communities. Contemporary Sri Lankan theatre represents the deadly conflict between the Tamils and the Sinhalese through allegorical references to State brutality in South Africa and Latin America; the Anglo-Celtic canon of Australian literature and cinema is being rewritten from the perspective of Aboriginal political and cultural imperatives; the South African novels of Richard Rive, Bessie Head, Nadine Gordimer, John Coetzee, are documents of a society divided by the effects of apartheid that enjoin the international intellectual community to meditate on the unequal, asymmetrical worlds that exist elsewhere; Salman Rushdie writes the fabulist historiography of post-Independence India and Pakistan in *Midnight’s Children* and *Shame*, only to remind us in *The Satanic Verses* that the truest eye may now belong to the migrant’s double vision; Toni Morrison’s *Beloved* revives the past of slavery and its murderous rituals of possession and self-possession, in order to project a contemporary fable of a woman’s history that is at the same time the narrative of an affective, historic memory of an emergent public sphere of men and women alike.

What is striking about the ‘new’ internationalism is that the move from the specific to the general, from the material to the metaphoric, is not a smooth passage of transition and transcendence. The ‘middle passage’ of contemporary culture, as with slavery itself, is a process of displacement and disjunction that does not totalize experience. Increasingly, ‘national’ cultures are being produced from the perspective of disenfranchised minorities. The most significant effect of this is not the proliferation of ‘alternative

histories of the excluded’ producing, as some would have it, a pluralist anarchy. What my examples show is the changed basis for making international connections. [...] The testimony of my examples represents a radical revision in the concept of human community itself.

From the Introduction to The Location of Culture, 1994, Routledge.
<http://prelectur.stanford.edu/lecturers/bhabha/location1.html>

Why ‘359° – Network for Local and Subaltern Hermeneutics’?

[part one]

The very first idea for ‘359° – Network for Local and Subaltern Hermeneutics’ was born somewhere in the autumn of 1993. It was a period of intensive discussions between Bojan Ivanov, Branislav Sarkanjac and Nebojša Vilić in the cafe ‘Roma’ in Skopje. Occupied by their theoretical researches [Ivanov and Vilić in the field of History and Theory of Art, and Sarkanjac in Philosophy] these discussions were freed by talks from various issues including, from one hand, the ones of identities, culture, influences, dependencies, exchanges... From the other one, there were ones connected with the very simply things like the quality of the espresso that they were drinking, the history of the cigarette smoking, distillation of the alcohol, as well as cycling, volley ball, weather, etc.

Through out all of them there was a certain leading line resulting with the need of some other interpretations of them. It was one simple day when a leaving Slovenian ambassador came to the cafe ‘Roma’ saying that he is leaving and willing to have their signatures on a postcard from Skopje. For a first time they draw an incomplete circle, incomplete like one missing the segment of 1° ...

Since then, in their practices and writings they were trying to find the answers of this missing 1° ...

*

‘359° – Network for Local and Subaltern Hermeneutics’ is a NGO of group of intellectuals that are starting from the position of their own experiences about the definition of their position as subjects of/in a culture burdened by the imperatives of the West-East discourses. The starting premise of this group is redirect the discourse West-East towards the local scene, i.e. to post the defining and interpretation of the experience and knowledge, accumulated in this location in a functional pragmatics for the purposes of this location. That implicitly understands sub ordering of the mentioned discourse in behalf of the local, in the frames of the group understood as local in the wider space of the Balkans. By that, the basic aim is promotion of the local and own resources and to post them not in function of the western interpretative methodologies, but rather to implement and make them functional for the needs not of the western thinkers, but of the local ones, of those that are directly living the post-colonial condition in which they are surrounded.

Hence:

Why 359°?

- 359° comprise projects that encourage local hermeneutical positions. It is a network of dialectical confrontations of a hermeneutical circle and 'bestimmten Ausschnitt der Welt'. 359° researches the rest of 1° needed to close the circle by the former 359° and to come to the missing 1°.

Why local?

- 359° – Network for local and subaltern hermeneutics is based on a political decision to reject, refuse and refute, the Menon-like position of the Macedonian and Balkanian scholar, artist and historian, to whom the Western theoretical establishment opens the road to the world of ideas.

- 359° – Network for local and subaltern hermeneutics insists on the critical function of interpretation that helps understanding of the local context and practice.

Why subaltern?

- 359° – Network for local and subaltern hermeneutics finds the postcommunist Macedonian theorists, writers, artists etc. to be very near to the postcolonial thought.

- 359° – Network for local and subaltern hermeneutics refers to Spivak's insights but does not ask the western theoretical establishment to take a moratorium on producing global decisions.

Why hermeneutics?

- 359° – Network for local and subaltern hermeneutics produces local decisions.

Зошто „359° – Мрежа за локални и субалтерни херменевтики“

[iрв дел]

Првичната идеја за „359° – Мрежа за локални и субалтерни херменевтики“ се зароди некаде во есента 1993. Тоа беше период на интензивни расправи водени помеѓу Бојан Иванов, Бранислав Саркањац и Небојша Вилиќ во кафулето „Рома“. Зафатени со нивните теориски истражувања (Иванов и Вилиќ на полето на историјата и теоријата на уметноста, Саркањац во философијата), овие расправи беа ослободени со или, поточно, произлезени од разговорите на различни теми вклучувајќи ги, од една страна, оние за идентитетот, културата, влијанијата, зависностите, размените и, од друга, оние за поврзани со многу едноставните работи какви што се квалитетот на кафе-то коешто го пиевме, историите на пушењето тутун, дестилацијата на алкохолите, но и за велосипедизмот, одбојката, времето итн.

Низ нив или помеѓу нив се провлекуваше една водечка линија којашто резултираше со потребата од нивно поинакво толкување. Беше еден обичен ден кога словенечкиот амбасадор дојде во „Рома“ велејќи дека заминува и дека сака да ги има нивните потписи на разгледницата од Скопје. За прв пат, тие му нацртаа незатворен круг, непотполн круг во којшто недостасува 1° ...

Оттогаш во нивните практични делувања пишувања се обидуваа да ги најдат одговорите за тој еден недостасувачки степен...

„359° – Мрежа за локални и субалтерни херменевтики“ е Здружение на граѓани на група интелектуалци кои поаѓаат од нивното сопствено искуство во дефинирањето на нивната позиција како субјекти на/во една култура оптоварена со императивите на западно-европскиот дискурс. Појдовната премиса на оваа група е пренасочувањето на овој дискурс, односно да ги постави дефинирањата и интерпретациите на искуствата и знаењата акумулирани на овој простор во функционална прагматика, а за потребите на локалното, во рамките на групата разбрано во пошироки рамки, односно на Балканот. Со тоа, основната цел на Здружението е промоција на локалните интелектуални и творечки ресурси и нивното поставување на рамништа коишто ќе ги прагматизираат западните интерпративни методологии во функција на локалното. Поточно, да ги имплементира и да ги направи овие методологии функционални за потребите не за западните мислителите, туку за локалните, за оние кои непосредно ја проживуваат постколонијалната и субалтерна состојба со којашто опкружени. Оттука:

Зошто 359°?

- 359° вклучува, содржи и опфаќа проекти коишто ги поттикнуваат локалните херменевтички позиции. Тоа е мрежа на дијалектички конфронтации на еден херменевтички круг и „определен отсечок од светот“.

- 359° го истражува преостанатиот 1° нужен за да се затвори кругот со цел преку тие 359° да се дојде до недостасувачкиот 1°.

Зошто локално?

- „359° – Мрежа за локални и субалтерни херменевтики“ е заснована на политичка одлука да се отфрли и побие позицијата на Мепоп на македонските и балканските учени, уметници, теоретичари и историчари, на кои западниот теоретски естаблишмент им го отвора патот кон светот на идеите.

- „359° – Мрежа за локални и субалтерни херменевтики“ настојува на критичка функција на интерпретацијата којашто помага во разбирањето на локалниот контекст и практика.

Зошто субалтерно?

- „359° – Мрежата за локални и субалтерни херменевтики“ открива дека македонските пост-комунистички теоретичари, писатели, уметници и други се многу блиску до посколонијалната мисла.

- „359° – Мрежата за локални и субалтерни херменевтики“ реферира кон погледите на Gayatri Spivak, но не го прашува западниот теориски естаблишмент да преземе мораториум на производството на глобалните одлуки.

Зошто херменевтика?

- „359° – Мрежата за локални и субалтерни херменевтики“ произведува локални одлуки.

Зошто „359° – Мрежа за локални и субалтерни херменевтики“

[vтор дел]

Периодот од последните неколку години во Македонија, како години на радикални политички и економски промени, донесоа исто така промени и во областа на културата. Многу од минатите

вредности во културната продукција се исто така рапидно изменети. Институционализираната културна политика се претвори во, во главно, алтернативна и вон-институционална практика. Појавата на невладини организации, групирање на уметници со заеднички уметнички интереси и барање на различни патишта на уметничко изразување, доведоа до состојбата многу од вредностите од минатото да бидат ставени надвор од структурираниот систем. Прашањето за културниот идентитет се појави како најважно, прашувајќи, едноставно, на кој поширок културен идентитет Македонија припаѓа. Контекстот на културниот идентитет од минатото, заснован на југославенскиот, се смени во небезбедните императиви кон западната култура. Како и да е, овие императиви кои се појавија се покажаа како нефункционални за дефинирањето на специфичниот контекст на македонската и балканската култура. Заради тоа, се појави ново прашање: кои се вистинските императиви на македонската култура?

Низ серија активности, програми и проекти, ќе се настојува да се изгради прагматичен дискурс врз систем на вредности во областа на културата специфични и применливи во регионот. Првиот чекор е да се пре-толкуваат поранешните и постоечките услови. Пре-толкувањето се чини ќе биде една од најважните цели на културата, бидејќи само доколку се заснова врз оваа пре-толкување идните исчитувања ќе имаат некоја важност за напорот да се основа релевантен и соодветен систем на вредности за самата култура. Вториот чекор е заснован врз практична работа низ многу различни форми на активности, какви што се: дискусииони форуми, тркалезни маси, конференции и оттука изложби (коишто треба да бидат први во сите разменски програми со земјите од регионот), списание за размена на идеи на различни теми од значење за регионот, програми за обука за запознавање со искуствата на другите (како и за оние од Западна Европа) и работилници за практично искусување и докажување на предложениот систем на вредности. Третиот чекор би бил пренесување на резултатите од програмите во странство.

Why '359° – Network for Local and Subaltern Hermeneutics'?

[part two]

The period of the last several years in Macedonia, as years of radical political and economical changes, brought also changes in the cultural field. Many of the past values of cultural production had been rapidly changed as well. The institutionalised way of the cultural policy had turned into mostly alternative and non-institutional practices. The appearances of non-governmental organisations, grouping of the artists for common artistic interests, and searching for different ways of artistic expressions led to the situations that many of the values from the past has been left outside of a structured system. The question of the cultural identity appeared as most important, asking, simply, to which broader cultural identity the Macedonian one belongs. The context of the cultural identity in the past based on the Yugoslavian one, had changed into uncertain imperatives to the Western culture. However, these imperatives ap-

peared to be non-functional for defining the specific context of the Macedonian and Balkanian culture. Therefore, a new question emerges: what are the real imperatives of the Macedonian culture?

Through series of activities, programs, and projects it will tend to build a pragmatic discourse on the value system in the field of culture in the region. The first step is to re-interpret the former and the existing conditions. The re-interpretation seems to be one of the most important issues of the culture, because only if it is based on this re-interpretation the further readings will have some importance for the effort to establish relevant and suitable system of values for the culture it self. The second one is based on practical work through many different forms of activities, such as: discussions forums, round tables, conferences, and from here onwards, exhibitions [that have to be first of all exchanging programs with the countries from the region], a journal for exchanging ideas on different topics relevant for the region, training programs for introduction of the experiences of the others [as well as the ones from the Western Europe], and workshops for practical experiencing and approval for the proposed system of values. The third step will be spreading abroad the results of the programs.

'359°' Programs

This project is around several different activities. The *basic idea* of the project is long-term lasting and engagement of the cultural and artistic community around the ideas embodied in the *initial items* on the level of rethinking, presentation, workout and reading. Through the *readings* of certain past and actual issues, the project is a carrier of the formulating of the initial items that will be, in the further steps, re-interpreted in the context of the local and subaltern hermeneutics. Through the *lectures* the invited theoreticians and cultural practitioners will present their recent knowledge and experiences according to the initial items: their researches have to show the analytical, critical, additional and applicative aspects by which the initial items are getting full usage and implementation in the local artistic and cultural scene. The *discussions* have the aim to upgrade the initial items; with that the final applicative models will be put into function of the contemporary interpretation of the arts and culture. These experiences will be encircled by a series of *publications* (both printed and digital). This last stage has to express the importance of the project: it has to leave a certain documents reliable and referential for the generations in the future – the only thing that the present one can leave for the future to improve that in this turbulent times, in this rather poor country there was a group of people that did a try to change something in benefit for all.

The activities are grouped in the following programs:

- **359° - FLOPPY™** [initial items] – the initial items are designed by the Board of '359° – Network for local and subaltern hermeneutics'; they have to be items that will be researched through the practical activities. By their defining the basic aims and goals that are representing the interests of support of this project are shown on most clear way. In that sense, they are representing either the strategy, or

- *Art of the Subaltern* [How to define the art and culture in the countries that are passing the post-colonial conditions?]

- *Center – Periphery* [Discourse that is not denying, but that approves the cultural differences between the Western and Eastern cultures]

- *Philosophy of History – Philosophy of Art: Interweaving with Reason* [Clearing the misunderstandings of usage of the philosophical terms in the art and cultural interpretations in the region]

- *Between Narrativism and Historical Realism* [Ideological import in the History of Art and Culture in the Central and Eastern Europe]

- *Meeting of the Subaltern Community* [Topics of common interest of the countries defined by the terms of local and subaltern]

- *Media, Art, Politics – Blurring the Borderlines* [New media discourse as a tool of cancelling the geo-political and ideological borders]

- *Ideologiekritik* [Reform of the cultural and art criticism terminology in the contemporary conditions]

- *Place and Role of the Art in the Civil Society* [What is the place and role of the contemporary artists in the civil society?]

- *Cultural Centers – Disoriented Empty Spaces* [The problem of the institutions of the former social and cultural systems]

- *Eigenes Leben* – *Art and the Personal Life: Sociological Discourse* [Liberalism, 'Risikogesellschaft' and the arts – how arts can influence and change the everyday and everyone's life]

- *East-West Gap, East-East Gap, Third World-East Gap, Third World-West Gap*. [The role of the art in overcoming/bridging of the gaps]

- *Questions on National Identity? Art and Culture in the Countries of Transition* [Which are models, what are the tools, how to change and benefit in the period of transition of the values – a research of the roots and further models of identity]

- *Theory of Communication. Lack of Interpretative Models* [Problemizing the missing of any structure of the theories of communication in the region]

- **359° - T A L K**™ [series of lectures] – the series of lectures incorporates the theoretical research and practical solutions of the topics defined by the initial items. The lectures will be open to the public and will provide to which extend the research and done projects came. This program understands invitation of both local and international theoreticians and practitioners.

- **359° - D I A L O G U E**™ [series of talks] – in the frames of this program few forms of dialogues are included. These forms are: public conferences, congresses, symposia, seminars, and round tables. By them, it is projected to develop the way of critical thinking among the communities about the initial items and any topic of interest for the art and cultural communities.

- **359° - C O F F E E**™ [series of meetings] – the space of the Cultural Center 'Mala Stanica' will be used as a meeting points of anyone interested in discussing certain topics. Open discussions, presentation of artists works, institutional and non-institutional projects, promotion of new publications will be organised as an informal forum for exchanging experiences.

- **359° - P R I N T**™ [series of publications] – this program is designed to full fill the gap of missing publications related to the initial items' topics in the region. It understands both publishing of the materials from the activities of the project, or translation of important working materials and anything related to the needs of the forms of the activities. Also in this programs there will be a series of catalogues from the exhibitions produced according to the initial items. These publications are designed to be in an appearance of modest and low-cost printed leaflets, booklets and brochures, as well as promotion materials for the events.

- **359° - E X P O**™ [series of exhibition activities] – this program intends to present actual art scene both in Macedonia or the Balkans, as well as from the other parts from the world. The exhibitions will be organised in the gallery space of the Cultural Center 'Mala Stanica' in Skopje. The exhibitions will be rather small size and cheap projects, but that are referential to the initial items. This program understands showing Macedonian artists, international artists and also will co-operate will foreign galleries, institutions outside of Macedonia.

- **359° - D I G I T**™ [series of web activities] – all of the materials, documentation and announcements will be putted on the web page of '359° – Network for Local and Subaltern Hermeneutics' – Skopje. [<http://members.xoom.com/web359>]

- **359° - B O O K**™ [series of books] – this program is related to printing books. The publishing program understands the following categories:

- books with materials of the project's activities [printed bilingual: Macedonian and English]

- publishing of '359° – Balkan's Journal of Local and Subaltern Hermeneutics'

- translation of capital titles related to the initial items [from foreign languages into Macedonia]

- translation of relevant titles from Macedonian authors [from Macedonian into foreign languages, especially into languages of the countries in the region]

Програми на „359°“

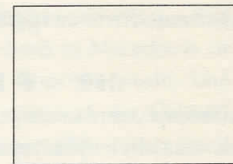
Целиот проект се однесува на неколку различни активности. **Основната идеја** на проектот е долгорочно ангажирање на културната и уметничка заедница околу идеите отелотворени во **иницијалните места** на рамништето на повторното обмислување, презентација, обработка и читање. Низ **читањата** на извесни минати и сегашни теми, проектот е носител на формулирањето на иницијалните места кои што ќе бидат во следните чекори пре-толкувани во контекстот на локалните и субалтерните херменевтики. Низ **предавањата** поканетите теоретичари и културни дејци ќе ги презентираат нивните рецентни знаења и искуства во согласност со иницијалните места: нивните истражувања треба да ги покажат аналитичките, критичките, дополнителните, и применливите аспекти со коишто иницијалните места ќе добијат потполна употреба и вградување на локалната уметничка и културна сцена. **Разговорите** имаат за цел да ги надградат иницијалните места; со тоа конечните применливи модели ќе бидат ставени во функција на современото толкување на уметностите и културата. Овие искуства ќе бидат заокружени како серија на **изданија** (печатени и дигитални). Оваа последна фаза треба да го изрази значењето на проектот: тој треба да остави извесни документи важечки и референтни за генерациите кои што доаѓаат – единственото нешто коешто оваа сегашност може да го остави како залог за иднината, како доказ дека во овие турбулентни времиња во оваа сиромашна земја постоела група на луѓе која што направила обид да смени нешто во корист на сите.

Активностите се групирани во следните програми:

- **359° - F L O P P Y™** [иницијални места] – иницијалните места се одредени од одборот на ЗГ '359° – Мрежа за локални и субалтерни херменевтики'; тие треба да бидат места кои што треба да бидат истражени низ практичните активности. Со нивното одредување најјасно се покажуваат основните цели и настојувања коишто ги претставуваат интересите за поддршка на овој проект. Во таа смисла тие ја претставуваат и неговата стратегија. Овие иницијални места се:
 - **Уметноста на субалтерниот** [Како да се дефинираат уметноста и културата во земјите кои што проаѓаат низ пост – колонијалните состојби?]
 - **Центар – Периферија** [Дискурс кој што не ги брише, туку ги потврдува културните разлики помеѓу Западните и Источните култури]
 - **Философија на историјата – Философија на уметноста: проткајување со причина** [Бришење на недоразбирањата во употребата на философските термини во уметничките и културните толкувања во регионот]
 - **Помеѓу наративизмот и историскиот реализам** [Идеолошкиот увоз во историјата на уметноста и културата во Централна и Источна Европа]
 - **Средба на субалтерните заедници** [Теми од заеднички интерес за земјите одредени со термините на локалното и субалтерното]
 - **Медиуми, Уметност, Политика – замаглување на границите** [Дискурсот за новите медиуми како алатка за бришење на гео-политичките и идеолошките граници]
 - **'Ideologiekritik'** [Реформа на културната и уметничко критичката терминологија во современите услови]
 - **Местото и улогата на уметноста во граѓанското општество** [Кое е местото и улогата на современите уметници во граѓанското општество?]
 - **Културни центри – дезориентирани празни простори** [Проблемот на институциите од поранешните општествени и културни системи]
 - **'Eigenes Leben'** – уметноста и личниот живот: социолошки дискурс [Либерализам, 'Risikogesellschaft' и уметностите – како уметностите можат да влијаат врз и да го променат секојдневието и животот на секој]
 - **Пукнатина: Исток-Запад, Пукнатина: Исток-Исток, Пукнатина: Трет Свет - Исток, Пукнатина: Трет Свет - Запад** [Улогата на уметноста во надминувањето/премостувањето на пукнатините]
 - **Прашања за националниот идентитет? Уметноста и културата во земјите во транзиција** [Кои се моделите, кои се средствата, како да се смени и добие во периодот во транзицијата на вредностите – истражување на корените и понатамошните модели на идентитетот]
 - **Теорија на комуникацијата. Недостаток на толкувачки модели** [Проблемизирање на недостатокот на било каква структура на теориите за комуникацијата во регионот]
- **359° - T A L K™** [серија на предавања] – серијата на предавања ги вградува теориските истражувања и практичните решенија на темите одредени со иницијалните места. Предавањата се отворени за јавност и нудат увид до каде се дојдени истражувањата и завршените проекти. Оваа програма подразбира покана на и локални и меѓународни теоретичари и дејци.
- **359° - D I A L O G U E™** [серија на разговори] – во рамките на оваа програма вклучени се неколку форми на дијалоози. Тие форми се: јавни конференции, конгреси, симпозиуми, семинари и тркалезни маси. Со нив е претпоставено развивање на начинот на критичко мислење меѓу заедниците околу иницијалните места или било која тема од интерес.
- **359° - C O F F E E™** [серија на средби] – просторот во Културниот центар 'Мала Станица' ќе биде употребен како место за средба за секој заинтересиран во дискусиите на одредени теми. Отворените дискусии, претставувањата на уметничките творештва, институционалните и вон-институционалните проекти, промоција на нови изданија ќе бидат организирани како неформален форум за размена на искуства.
- **359° - P R I N T™** [серија на изданија] – оваа програма е замислена да ја пополни празнината од изданија кои што недостасуваат, а се во врска со темите на иницијалните места во регионот. Таа подразбира издавање на материјалите од активностите на проектот како и превод на важни работни материјали и било што врзано за потребите на формите на активности. Исто така во оваа програма ќе биде продуцирана серијата од каталози од изложбите организирани во рамките на проектот а во согласност со иницијалните места. Овие изданија се замислени да бидат во форма на скромни и евтино печатени книшци и брошури, како и промотивните материјали за настаните од проектот.
- **359° - E X P O™** [серија на изложбени активности] – оваа програма предвидува да ја претстави постоечката уметничка сцена како од Македонија така и од Балканот, но и од другите делови од светот. Изложбите ќе бидат организирани во галерискиот простор 'степен' (во рамките на културната локација 'Место' во Скопје). Изложбите повеќе би биле малоформатни и евтини проекти, но кои се однесуваат на иницијалните места. Оваа програма подразбира претставување на македонски и меѓународни уметници, а исто така ќе соработува и со странски галерии и институции.
- **359° - D I G I T™** [серија на веб активности] – сите материјали, документација и објавувања ќе бидат ставени на веб страната на '359° – Мрежа за локални и субалтерни херменевтики'
- **359° - B O O K™** [серија на книги] – оваа програма се однесува на печатење на книги. Таа ги подразбира следните категории:
 - книги со материјали од активностите на проектот (издани двојазично: македонски и англиски)
 - издавање на '359° – Balkans' Journal of Local and Subaltern Hermeneutics
 - превод на капитални наслови кои што се однесуваат на иницијалните места (од странски јазици на македонски)
 - превод на значајни наслови од македонски автори (од македонски на странски јазици, особено на јазиците на земјите од регионот)

359°

Network for Local and Subaltern Hermeneutics
Oktomvriska revolucija 12-1/9
MK - 1000 Skopje
Macedonia

The founders of '359° - Network for Local and Subaltern Hermeneutics' are:

Branislav Sarkanjac, Ph.D.

philosopher, senior lecturer,

Faculty of Philosophy,

University 'SS. Cyril and Methodius' Skopje

Bojan Ivanov, MA, independent art critic
and theoretician

Aleksandra Zinovski-Vilić, art historian

Gjoka Radovanović, architect

Nebojša Vilić, Ph.D., art historian,
senior lecturer, Faculty of Dramatic Arts,
University 'SS. Cyril and Methodius' Skopje

The program is lead by the Board members:

Branislav Sarkanjac, Bojan Ivanov
and Nebojša Vilić

The office is runned by:

Aleksandra Zinovski-Vilić, program manager
Nebojša Vilić, director

contacts:

'359° - NfL&SH'

Oktomvriska revolucija 12-1/9

MK - 1000 Skopje

359net@mail.com.mk

nvilic@osi.net.mk

tel./fax: +389 2 22 51 49

members.nbci.com/web359

The project was made possible by
the generous grants from:

and kind sponsorship by:

359° - Network for Local and
Subaltern Hermeneutics

Newsletter

01/2000

EDITED BY

Nebojša Vilić

ISSN 1409-9128

The *Newsletter* is published two times a
year by '359° - Network for Local and
Subaltern Hermeneutics' and is delivered
on a written request free of charge.

Translated by Marija Hadžimitrova-Ivanova;
Proof-reading in Macedonian Suzana Stojkovska;
Design and typesetting by 'One Degree Design'

Printed by 'Skenpoint' Skopje, Macedonia
in 500 copies